Ч. 249. (420). Львів, Середа, дня 11. жовтня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В зайнятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границю:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку, а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Як прийде знов чудовий май...

Орґан рос. военної партії „Русскій Инвалидъ“ заповідає в довгій статї, що велика російська офензива пічне ся щойно весною слідуючого року.

„Як мине зима“ — пише сей орґан — тоді Росія мусить ще раз напружити всі свої сили, щоб з девізом „побідити або полягти!“ довести війну до оконечного успішного рішеня“.

Прочі орґани російської преси присвячують тій статї рос. військового півофіціоза богато уваги, а деякі з них дуже остро її критикують.

„Рѣчь“ виразно протестує проти неї, і заявляє, що се є прямо незрозуміле, чому кождої зими з гори потїшають російський нарід арґументом весняної офензиви. Також і торік велику вагу клало ся на операції, кольосально пляновані на весну, а який з того вислід? Отсе в осени стоять рос. війська майже на тім самім місци, що й давнійше. Довірє широких мас до військових верхів віддавна систематично підриване ходом подій, тепер — безповоротно впало.

Також і „Новое Время“ безпощадно критикує рос. начальну команду.

Ся часопись закидає рос. ґенеральному штабови, що він занадто часто змінює пляни і стверджує, що всі його дотеперішні операції показали ся в сути річи неможливими до переведеня. Марш рос. армії балканської через болгарську теріторію на Царгород, потерпів повну невдачу ізза болгарської офензиви в Добруджі. Також і намір, переправити ся через Дунай і зайти неприятелеви на зади, не здійснив ся. Тепер має рос. ґенераліція разом з Румунами підняти широко заложену діяльність проти Семигороду і Угрів. Та дотеперішний досвід родить більш чим поважні сумніви, що і сей плян ледви чи поведе ся.

„Новое Время“ стверджує вкінци іронічно, що російський штаб усталив свої останні пляни зовсім не самостійно, лише під натиском обставин, які витворила воля осередних держав; так отже рос. штаб все ще мусить повинувати ся чужій ініціятиві.

Світова війна.

Французька преса про военне положенє на Балканї.

Бюро Вольфа подає дуже цікавий огляд голосів французької преси про положенє на балканськім фронтї. — В французькій пресі виявляє ся чимраз більше занепокоєнє і зденервованє із-за постійних неповоджень румунсько-російської армії на Балканї. Тепер вже балканський фронт загально признано за найважнійший зі всїх. Признають те навіть ті критики, котрі перед тим були цілком противної гадки. Французька преса, правда, ще не в станї здати собі докладно справу про значінє тих успіхів, котрі мала армія Фалькенгайна, як також з того, які має на будуче пляни німецька армія на Балканї, одначе вже не висловлює жадного сумніву що до того, що так армія Фалькенгайна як і армія Макензена в недовгім часї розпічнуть операції в великім стилю — чи-то від сторони Семигороду, чи то з полудня, від Добруджи. Ґенерал Мальтер ставляє в „Temps-ї“ запитанє, чи часом Нїмцї не готують ся до заатакованя Румунії також через Дунай та чи не збирають там великих військових сил. Ґенералови здає ся теперішна хвиля найвідповіднійшою до заатакованя Болгарії при помочи великих сил румунсько-російських в напрямі Нїшу і Софії. По думцї иньших критиків, коаліція повинна напружити всї сили для закінченя балканської кампанії, бо в противнім случаю, війська, котрі стоять в поготові з призначенєм на иньші фронти, прийде ся перекинути на Балкан.

Один лише військовий критик, часописи „Figaro“, здає ся, — иньшої гадки, зазначуючи, що, на його думку, війська німецько-австрійські ще не сильні настільки, аби могли поважно загрожувати Румунії. Те, що війська Гінденбурґа розпочали завзяту офензиву в напрямку Себена видає ся критикови лиш зручним маневром в цїли заспокоєня стероризованої публичної опінії в Угорщині.

Бувший міністер війни Лянессан гадає, що Німцям залежить головно на тім, щоби Росії не удало ся прийти до контакту з коаліцією через Балкан в Солуню; тому на балканськім тереві відбувати ся будуть найкровавійші змаганя. У всїх голосах французьких критиків чує ся велике занепокоєнє і одночасно заклик до швидкої помочи, бо зволіканє та відтяганє справи може довести до остаточного успіху німецько-турецько-австрійсько-болгарської армії. Коли-ж Німцї усадовлять ся на Балканї, то вже ніхто їх звідтам не викине.

Самі признають ся до пораженя.

БЕРНО (Ткб.). До „Temps-а“ телеґрафують з Букарешту: Щоби обезпечити занятє східної части Семигороду і охорону народної области,

ЮРІЙ КМІТ.

Поранок.

(Кінець).

Забренів сміх.

— Пек би ти! За тим хлїбом ни плачу.

— Щастя, що тот у славі вийшов...

— Бо розписали нові вибори...

— Віт має бити памятливий, з головов, розьвідний, сам без своі ради ни сьміє нич робити, а як ни стоєт у раду, то нич із ничого ни є.

— Няй ся ни дивит, оби му зараз у кишеню падало...

— Ет, кождий рад, оби жменев ід собі взяв. Так му ся красно вдаст, як би то навмисні робив, як хоче ошукати, то ошукат. На що на даремницю гварити? На гріх ся мусит кождий постарати.

— Чоловік що гварит — та Боже, а що мислит.

— Дітина повідат, що бита, а ни повість, за що?

Таке в кождого.

Перейшла чарка „за чиредьов“ *) і повертала назад. Одні краяли хлїб, одні розбирали „круцьки“ **) і вкладали до кишенї, иньші заїдали.

— Віт мусит знати добре заходити ся зи всїми.

— То вже трошки йде чириз гору, як він гварит: Що ти си душаш? Чо ту йдеш, коль то ни твій віз, ни твій кінь... Вік ни вибити з єдним вітцьом, а ни то —

— То ти вже ни хочеш Николая?

— Уважаю, уважаю, али як ми допече, то мене не.

— На, закури си, ни нуждай ся...

— Типир уже і в цирькві смолавці***) будут побренькувати ключами.

— А то тя жура зайшла!

Мовчанка. Виділо ся, що більшість бажала собі, аби всякі алюзійні докори не виринали й не повторяли ся, головно за сим були ботатші ґазди. Вони старали ся незамітно впровадити розговори на „гіднійші“ шляхи.

— Що по гонорі, як ни є хісна. Гонірь без пожитку ни вартує нич. Я волю тріски по оборі підмітувати, як ходити по цисїях. І ни буде си нихто сьміх чинити: Дїдько тя знав, що ти віт, голова з соломи, ноги злик, а палиця з плїт.

— Тот так хоче, би ниґде його ни пропало, а ту треба такого, би його стояло й наше ни впадало...

— Нїт, воно має бити так: Старе ни касуйме, нове ни взновляйме.

— З Дибачівського корча вже вийшли віти. Тот Луцьо, що го кличут новий ґазда, такий мав норів, що всьо добре обходив. Типир старий, ни має мови файної і ни чує, всякий є ґанч, ни може бити вітом.

— До розуму, до порахунку, то била голова.

— Петро добрий би бив на віта, би ни глядав людїм біди.

— Він таке виробит, що ще будут усї Мучна****) відбирати, ги вперед.

— І йому ся виводит з розуму усьо. Вже й жиди ся на него підняли.

— Як добре, то й він би дащо порадив, а як зле, як ни йде право, ай покручене, то й він ни розсилит.

— Захотіли ви.

— Передже метав до кишенї, а типир указує з кишенї пхати назад.

— Зчинив ся рясний, хвилевий сміх.

— Позаходив у купна, у гиндлї тай біда.

— Гадат, що заробит, що очи видят.

— Ще він у добрім пірю і голова тенґа.

— Ба й то мовте: Хто ся боєт утрати, то ни буде зарібку мати. Єдно друге покриват: ту ся стратит, там заробит.

*) по черзї.

**) тютюн.

***) смаркачі, недолїтки.

****) луки між панськими лїсами.

румунський ґенеральний штаб рішив цофнути війська з південного Семигороду, розмістити їх в граничних горах між Орсовою а Браео. В сей спосіб ґен. Цеттен орґанізує охорону чотирьох узгір, які ведуть з Трансільванських Альп до румунської рівнини. Ізза трудностий, на які наступлено на південь від Дунаю, треба було перервати офензиву в Семигороді, підприйняти відворот до границї і тим самим виречи ся дорого окуплених здобутків.

Подорож німецького підводного судна до Америки.

БЕРЛІН. Кореспондент бюра Вольфа повідомляє з Ню-порт. Німецьке підводне судно. „U“ 53. прибуло сюди з Вільгельмсгафену. Переплило воно океан в 17 днях. Американське підводне судно „D“ 2. запровадило його до порту. Командант зробив візиту адміралови Кніґту, команданту морської стациї, причім повідомив, що у вечері готуєть ся до відізду. По двох годинах „U“ 53. знов виплило з порту.

Бюро Вольфа довідуєть ся з міродатного жерела, що підводне судно, котре прибуло до згаданого порту Сполучених Держав, було німецьке. Воно відплило наповорот, не доповнюючи запасу опалу або иньшого матеріялу.

НЮ-ПОРТ. Німецьке підводне судно „U“ 53. по 17-дневній подорожи прибуло сюди з Вільгельмсгафену. Мало воно привезти депешу для німецького амбасадора гр. Бернсдорфа. По двогодиннім побутї відплило воно знов в незнанім напрямку. Має воно 2 армати і 8 торпедових рур, як також прилади до іскрового телеґрафу.

ВАШІНҐТОН. Анґлійський амбасадор запротестував проти прибутя підводного судна до американського порту.

Діяльність дунаєвої фльотилї.

Головна команда армії оголошує:

Дня 1. жовтня перед полуднем запримічено, що неприятель збудував під Раговом міст. Пополудни відплили стежні човни, а за ними відділ моніторів. Вони проломили стрефу неприятельського огня коло Зімної і Гюрґю та почали обстрілювати місце, в котрім побудовано міст. На другий день прибуло ще кілька моніторів. Не дивлячи ся на румунський огонь, замикаючий доступ, на напливаючі міни і торпеди, удало ся в полудне за помічю нашого огня та наших пливаючих мін зробити міст нездатним до ужитку. Опріч того, фльотиля обстрілювала неприятеля на північнім березї. В ночі стежні човна позістали поблизу місця, де був міст і не позволили його направити. Ві второк 3. жовтня неприятель, не можучи ужити мосту до дальшого транспорту війська, розпочав відворот. Поодинокі, належачі до фльотилї, судна постійно кружляли повисше місця переправи і задали тяжкі страти Румунам на правім березї своїм огнем, що разив їх з заду і з боку. В ночи з 4. на 5. жовтня фльотиля здобула в порті Гюрґю 4 судна до перевожденя нафти і вугля. Спробу румунських моніторів прийти своїм на поміч ударемнив огонь німецьких батерий понизше Сілістрії. Головний командант тої ґрупи військ, пільний маршалок Макензен, висловив хоробрій, випробованій на війнї ц. і к. дунаєвій фльотилї особливе своє узнане за знамениті услуги.

Додатком до повисшого комунікату головної команди армії може служити опінїя шведської часописи „Svenska Dagbladet“, котра про переправу Румунів пише: „Переправа через Дунай під Раговом дійсно не причинила ся до того, аби направити славу начальства румунської армії, вкритого ганьбою, завдяки тим випадкам, котрі зайшли незадовго передтим.

Офіціяльна характеристика военного положеня Росії.

„Русскій Инвалидъ“, офіціяльний орґан російського міністерства війни, зазначує, що хоч дотеперішня офензива ще не є формально закінченою, можна чекати навіть ще менших чи більших боїв на окремих точках фронту, одначе до вислідів тих боїв треба ставити ся вже наперед з певною резервою.

Грецький корпус в Німеччині.

Вчера у вечір прибув сюди командант четвертого грецького корпусу полк. Хатзопульос зі штабом. На двірци приняв його в імени цісаря заступник командерукочого ґенерала 5. корпусу ґенерал піхоти фон Бек і Пелах і завів гостя до готелю. В полудне відбуло ся повитане грецьких гостий в міській галї для торжественних приїнять. Взяли в нїм участь депутації німецьких і грецьких військ, а також представники державних і міських властий.

З нагоди роковин правлїня віртемберґського короля.

З приводу роковин правлїня король отримав поздоровлене від Цїсаря Франца Йосифа, цїсаря Вільгельма, всїх союзних князїв і вільних міст, від королевої голяндської, вел. кн. Люксембурської, державного канцлера Беґмана-Гольвеґа. Німецький цїсар в телеґрамі висловив королеви щире бажане щастя, згадав про видатні чини синів Віртемберґії в теперішнїх военних часах на полях битви так на сході, як і на заході, поповнюваних так в минувшині, як і нинї, щоденно. Най королеви даним буде в близькій будуччинї достарчити народови свому також добродійства спокою. Най спокій нагородить за всї ті жертви, котрі пануючі і нарід в тій тяжкій війнї принесять вітчинї.

Новий кабінет в Японії.

ТОКІО. Новий кабінет вже утворено. Гр. Теравчі є президентом міністрів і міністром скарбу. Барон Мотоно міністром заграничних справ. На становиськах міністрів війни і маринарки не зайшло зміни.

Венїзельос ранений!

БЕРЛІН. „Localanzeiger“ пише: Богато льондонських ґазет принесло алярмуючі вісти з Крети. Поміж приклонниками короля, а революціонерами-Венїзелїстами прийшло знов до оружної боротьби. Один з вірних королеви горожан вистрілив кілька разів до самого Венїзельоса з револьвера, наслїдком чого провідник грецьких революціонерів відніс рану. Справець атентату втік.

Анґлійський король грозить грецькому королеви.

СОФІЯ. Болгарський „Дневник“ подає вістку, що д. 1. жовтня анґлійський король прислав королеви Константинови депешу, в якій зажадав від нього, щоб він сповнив усе те, що йому предложено в спільній нотї коаліції.

„Не є виключене, звучала ся одинока в своїм роді телеґрафічна погроза одного коронованого володаря другому, — „що в разї, якби король Греції й на дальше не хотів зрозуміти інтересів свого краю і прилучити ся до антанту, то се присилувалоб його, володаря Анґлії, до покиненя своєї дотеперішної прихильности для Греції“.

Російсько-жидівський леґіон.

Анґлійська преса оголошує зазиви до пробуваючих в Анґлії, а передусім в Льондонї, російських Жидів, щоб вони добровільно вступали до „російсько-жидівського леґіону“, що саме має бути утворений.

Берлїнська „Vossische Zeitung“ подає до факту такі близші подробиці:

Вже весною с. р. сповістила російська амбасада в Льондонї анґлійське правлїнє, що для російських правлячих кругів було-б дуже пожадане, якби анґлійське правлїнє згодило ся наклонити до військової служби тих Жидів, що в останнім десятилїтю вимандрували з Росії до Анґлії. Їх число доходить до пів міліона і вони переважно все ще є російськими підданими. Російське правлїнє подало зі свого боку два проекти в тім напрямі: 1) щоб включити згаданих Жидів до анґлійської армії або 2) відослати їх в короткій дорозї до Росії, де їх зарекрутовано би. І Льондон справдї загадав був примінити ся до другого з тих проектів, та жидівський ратунковий комітет в Льондонї, на якого чолї стоїть льорд Ротшільд заложив був протест проти сього, наслїдком чого Льондон вибрав дорогу иньшу, щоб вволити російському бажаню, а саме утворене „російсько-жидівського леґіону“. Командантом сього леґіону іменувало анґлійське правлїнє Жида Жаботинського, котрий підчас рос. революції був жидівським революціонером, відтак по здавленю її став сіоністом; його видалено з Росії. Мимо сього, він зараз з початком війни став з черги російським патріотом, і в тім характері заявив в Льондонї і в Парижи свою готовість „чесно працювати“ проти пруського мілїтаризму. Не знаємо, о скільки Анґлія й Франція з тої його готовости користали, але Жаботинський опинив ся відтак на ґрунтї невтральнім в Копенгазї й Стокгольмі, де, як пише „Vossische Zeitung“ вів аґентуру досить темних політичних ґешефтів. Останними часами вернув він знов до своїх сіоністичних ідей і пробував зорґанізувати для будучої сіонської держави в Уґанді ті безчисленні тисячі Жидів, які в останнім часї поселили ся в Стокгольмі, імовірно в тій цїли, щоб займати ся торговельними інтересами в сім важнім центрі, що лежить на роздорожу поміж обома воюючими ґрупами. Отсю широко діяльну одиницю вибрало анґлійське правлїнє за свого мужа довіря й повновласника в дїлї зорґанізованя в Анґлії „російсько-жидівського леґіону“ в анґлійськім поки-що уніформі. Та хоч Жаботинський має до своєї розпорядимости великі капітали і працює всїми модерними середниками для здійсненя своєї задачі, — між иньшим він аґітує за леґіоном в двох своїх тижневниках, — в результатї вспів він позискати досї аж 68 леґіоністів.

З Греції.

ЖЕНЕВА. До французьких дневників доносять з Атен, що Венїзельос, Кондуріотіс і Данґліс прибули на Мітілену, де людність приняла їх з запалом. Полк кавалерії з Лярісси прилучив ся до руху народної партії в Солуни.

АТЕНИ. Провідник грецьких робітників Дракулес був на авдієнції у короля. Він представив королеви цїлу небезпечність полїтики, котру той провадить та котра в результатї може позбавити його трону. Король відповів, що якби край мав загинути, то мало залежить на тім, що стане ся з троном. Король дав до пізнаня, що ще твердо вірить в військову перевагу Німців та що німецька інвазія зробила би Греції кінець.

ЛЬОНДОН. До „Morning Post“ доносять з Мітілени, що положене мешканців острова стає поважним. Від часу, коли остров вирік ся атенського правительства, не привозять муки. Перед пекарнями що-дня бувають заворушеня. Анґлійська фльота достарчає місту і шпиталям муки. Положене стає тим поважнїйшим, що на

— Він ся ни на що ни верже, али си що єнче думат, він си тото полегки, помалу перебират...

— Аву, як би му що кипське повів, як би ни пирхнув...

— Ніт, ніт, у него ни тот розум...

— Кождий з язиком мудрий...

— Ни журіт ся навперед часу.

Ся балаканка горячила приявних, тим то другі звернули увагу напрасно на що иньше.

— Їмила остра погода.

— Спалює всьо, зварує.

— Али й тото правда. Сухе сїно, мокрий хлїб.

— Як востро бере мороз, так востро в лїтї погода буде брати.

— Як меджи сьватьми — Різдвом і Водокщами*) — красно, то буде лїто ладне, сухе, а як падут снїги і дує митїльниця, то буде мокре.

— Кілько ся раз вода вилле повирх леду, тїлько раз у лїтї буде повідя.

— Таке нам передали старі люди, а пани зась мают єнчі артикулики.

— Пани мают розум приучений, а хлопп природжений — і тот старший.

— Няй буде, яке хоче, али все лїто сьватило би ся, а зима ни снила би ся.

— В лїтї й качка прачка.

— Тому штирнайцять лїт по такой завирі великий писк бив... Як стало дути, гремїти, за годину на болото положило зьбіжа й трави.

— Страх лїса тогди ввалило.

— От найпуще, що ся біль**) заверг меджи худобу.

— Тенґо болит...

Відпочали, закурили і ще годину косили. Всї вони намагали ся глянути сміливо житєвим перепонам в очи. Пильно заходили ся, як віднайти „сьвітляні шляхи“, як продерти ся крізь гущавину накопичених питань: особистих, громадських, суспільних, фільософічних... Їх займали найглибші, найскритші тонкости. Хотїли дати їм бодай приблизну розвязку. Виділо ся, що тут публична, прилюдна диспута стариньої школи, стариннього світа... Стелили ся міркуваня, плили думки та втїлювали ся в швидкі, вривані слова, яких прибирала потайним, інтересним чаром природна обстанова, себто колихавня промінних, соняшних филь, шум трав і комах, спів птахів, полискуваня й побренькуваня кіс, подув вітру, оповиті преніжним сяйвом верхи гір... Усе те зливало ся в одну гармонїйну, високоартистичну цїлість...

---

*) Йорданські свята.

**) зараза.

острові є до 70.000 грецьких виселенців з Малої Азії, з котрих 50.000 жиє з державної запомоги. Сподівають ся, що 20.000 виселенців буде змобілізовано та перевезено до Солуня.

АМСТЕРДАМ. До „Morning Post“ доносять з Атен дня 7 с. м.: Італійці обсаджують щораз більші простори Епіру. Цілий пас супроти побережа Корфу — в їх руках. Стаціонований в Янїні 5 корпус готує ся до вимаршу.

Після иньшої відомости з Атен, поміщеній в „Morning Post“, італійський амбасадор удав ся до шефа міністерства заграничних справ і заявив йому, що обсаджене італійським військом міст полудневого Епіру має одиноку ціль — забезпечити зади італійської армії в Вальонї. Нема жадного наміру нарушити запевненя, які італійське правительство нераз давало грецькому в справі Епіру.

На морі.

ЛЬОНДОН. Англійський пароход „Lanterna“ затонув.

БОСТОН. Приватна телеґрама доносить, що анґлійський пароход „Westpoint“, поцілений торпедою, тоне.

ПАРИЖ. До „Matin“ доносять з Бресту: 21 подорожних з затопленого анґлійського парохода „Isle af Hassings“ прибули до Бреста на пароході „Risholm“. Норвежський пароход „Trinitas“ затоплено торпедою.

КОПЕНГАҐЕН. Нині, — коли данський підводний човен „Dykkeren“ виплинув з води коло Таарбок, наїхав на него норвежський пароход. Човен затонув. 3 людий з залоги вератовано.

СТ. ДЖОНС (Нова Фундляндія). Пароход „Stephano“ (3449 тон) на висоті Нового Йорку затоплено. На покладі було 30 пасажирів-американців, між ними 4 женщини. Як показує ся в сім случаю не може бути мови про „сторпедоване“, с. є. затоплене без попереднього остереженя. Скорше можна припустити, що підводний човен „U 53“ підчас подорожі своєї затримав пароход, а — з огляду на те, що не в силї був його забрати, — затопив, коли подорожні і залога були вже в безпечнім місци.

ПАРИЖ. Підводний човен затопив дня 4 с. м. транспортового корабля „Gallia“ (14.966 тон), що перевозив до 2000 вояків французьких і сербських. О скілько дотепер відомо, число вигратованих виносить 1362. Торпеда спричинила вибух в амуніційнім відділї і знищила телеґрафічний іскровий апарат, в наслідок чого корабель був цілковито відрізаний від получення.

БЕРЛІН. Один з німецьких підводних човнів від дня 5 с. м. затопив в каналї 7 неприятельських торговельних кораблїв загальної поємности 4131 тон, а — за перевожене контрабанди до неприятеля — 3 невтральні пароходи загальної поємности 2357 тон. Иньший підводний човен затопив коло східного побережа Анґлії 3 анґлійські рибацькі пароходи.

КОПЕНГАГЕН. До „National Tidende“ доносять з Берґен: Шведський лоцман, котрий сего лїта брав участь в провадженю анґлійських пароходів з Росії до Анґлії, оповідає, що російські залоги провадили ті кораблї лише до Фінляндії, а там змінювано їх на шведські. Їзда з Фінляндії здовж шведського побережа відбувала ся при найбільшій осторожности і лише в области шведських вод. Підчас цілої подорожі за пароходами плили німецькі воєнні кораблї.

НОВИЙ ЙОРК. Один анґлійський пароход, що був в дорозі з Нового Йорку до Бордо, затоплено торпедою. 20 людий з залоги приняв світляний корабель в Нантукет. Американська фльотиля контрторпедовців виплила з Нюпорт, щоби висадити їх на беріг.

Болгарське звідомлене.

З дня 9. жовтня.

Македонський фронт: На захід від зелїзниці Лєріне-Бітеля обосторонний огонь артилєрії. На схід від сеї зелїзниці неприятельська артилєрія взяла наші становиська від Кенлї до Скечівіо в пекольний огонь, під котрого охороною кілька ворожих баталїонів перейшло через Церну. Сейчас однак розпочали ми протинаступ. Борба триває. В долинї Моглєніци обосторонний огонь арматний і міновий. На схід і захід від Вардару і у підніжа Белясіца-Пляніна, слаба виміна стрілів. Ми знищили огнем кілька ворожих відділів, котрі окопали ся коло села Соколова і Раділь. На фронтї над Струмою борба стеж. У берегів Еґейського моря спокій.

Румунський фронт: На фронтї над Дунаєм несподіваним атаком, при помочи дунаєвої фльотилї, обсадили ми остров положений у східного випливу з каналу Белюз, на захід від Зимниці. В полон дістало ся 2 офіцирів і 150 жовнїрів.

В Добруджі і на побережу Чорного моря спокій.

Ріжні вісти.

БЕРЛІН. Число французьких і берлінських жертв, що впали від руки власних своїх земляків в протягу 13 місяців, переходить 2.000.

БЕРЛІН. Головна комісія державного Сойму провадила далї довірочні наради над заграничною полїтикою, причім ріжні бесїдники висловили ся проти тих статий, що в остатніх днях уміщені були в берлінських дневниках в справі нарад комісії.

БЕРЛІН. На лінії Піла-Берлін о год. 4. в ночи поспішний поїзд наїхав на попередний поїзд, що стояв на торі. 11 подорожних згинуло, 15 ранених. Кілька ваґонів розбито.

СОФІЯ. Генераліссімуса Жекова король заіменував ґенералом-поручником в признаню за його видатні військові заслуги.

НОВИНКИ.

— Покликане ополченців. Заряд громади м. Львова оголошує: Розпорядженєм міністерства краєвої оборони з дня 3. б. м. През. ч. 18540/XIV. зістали терміни зголошуваня до військової служби ополченців, узнаних за здатних при перегляді „О“, змінені. А саме — ополченці річників уродженя 1871, 1870, 1869, 1868, 1867, 1866, котрі мали зголосити ся до чинної служби 2. жовтня 1916 р., мають ставити ся доперва — 3 падолиста 1916 р., ополченці-ж річників уродженя: 1892, 1891, 1890, далї — 1884, 1883, 1882, 1881 і 1880, котрі повинні були зголосити ся 10. жовтня 1916, мають ставити ся доперва 16. падолиста 1916 р.

Звертає ся одначе увагу на те, що деякі ополченці річників уродженя 1892 до 1890, як також 1884 до 1880, отримають карти покликаня з вчаснійшим терміном, до котрого мусять застосувати ся. Зазначене висше пересунене терміну зголошуваня не відносить ся одначе до тих ополченців, котрі ставили ся до перегляду по-за границями держави, бо вони мають ставити ся в термінах, означених в їх леґітимаційних ополченських картах.

— Вінчане. Вп. п. Галї Федаківної з Вп. інжінером Львом Шепаровичем (під сю пору поручником при відділї бездротного телеґрафу) відбуло ся в Мшанї дня 9. жовтня 1916 р.

— Орґанізація нового апровізаційного заряду. Як довідує ся з безпосередних жерел віденська „Die Zeit“, — нова інституція розпічне свою діяльність вже в середині сего місяця. В найблизшім часї будуть оголошені докладні відомости про її орґанізацію. Є намір поділити її на чотири департаменти з окремими референтами на чолї. До заряду будуть приділені дванайпять міністеріяльних комісарів, котрих задачею буде виконувати контролю. Ті комісари обовязані будуть постійно обїзджати поручені їм краї держави і таким способом підтримувати безперервні зносини поміж поодинокими краєвими зарядами і міністерством — з одного боку, а краєвими зарядами і староствами — з другого. Обовязком їх буде також доглядати за станом апровізаційних відносин в окремих частинах краю та усувати евентуальні браки в найкоротшій дорозі. Окрім того, плянує ся значне побільшене урядничого персоналу при політичних урядниках першої інстанції. Мають бути настановлені скрізь відповідні урядники, котрі в межах окремих староств будуть виконувати ті самі аґенди, які повнять міністеріяльні комісарі в своїх більших округах, отже — насамперед — підтримувати получене поміж зарядами староств і окремими громадами, доглядати за виконуванєм розпоряджень що до предметів споживи і доносити про все що дотикає сеї справи.

— Торговельно-промислова Палата повідомляє, що буде робити можливі полегші в справі спроваджена зелїза і зелїзних річий, як також ріжних будівельних матеріялів, призначених для відбудови.

— Кілько населеня є тепер в Росії? Центральний російський статистичний комітет подає до відомости, що після найновійших обчислень число населеня цілої Росії виносить 182,182.600 душ, таким чином від року 1897 побільшило ся воно на 53,987.000, що становить 42·1 процент.

— Новий український „помѣщикъ“. Петроградський „День“ повідомляє, що ґенерал Ренненкампф, добре знаний з своїх боєвих подвигів супроти неприятелїв зовнїшних і особливо. внутрішних, набув в симферопольскім повітї маєток, ліквідований по виселеню німецьких кольоністів, — Нове Тінче!

— Розпорядженє мінїснеріяльне, подане до відома дня 8. с. м. заряджує занятє конопельного шпаґату грубости 1—2 м, на цїли війни. Віддати належить скількости перевисшаючі вагу 1 клґ. Обовязок віддаваня обовязує всїх тих, котрі мають, або переховують у себе шпаґат сеї грубини, з виїмком господарств приватних. Віддати мають свої запаси не тілько фабриканти і купцї, але всї властителї промислових предприємств, реміснячих і рільничих, канцелярії, бюра і заведеня.

В случаях гідних узгляднення може міністерство торговлї, на внесені поданя, звільнити від обовязку віддаваня. Віддане наступати має найдальше до 21. с. м. до рук громади. Шпаґату потребує заряд військовий до виробу соломяних черевиків як охорону від морозу для нашої армії в полї. Нагорода за шпаґат 1—2 м.м. грубий, виносить для фабрикантів 8·50 с., для всїх иньших 9·50 с. за клґ.

— Роковини здобутя Білгороду. З поводу річниці здобутя Білгороду відбуло ся в присутности воєнного ґен. ґубернатора Ремена, офіцирського корпусу і депутації вояків австроугорського і німецького війська посвячене військового цвинтара в Білгородї і памятника, там поставленого. Полевий супеpіор Климкович виголосив бесїду, в котрій підносив боєву відвагу несчислимих богатирів, що на протязї останних 250 лїт під побідними прапорами Австро-Угорщини і Німеччини, бороли ся за Білгород і на тій історичній землї пролили свою кров.

— Фабрика амуніції в Анґлії. Як видно з недавно опублікованого звідомленя анґлійського міністра амуніції, число амуніційних фабрик в Анґлії побільшило ся в остатніх часах на 107, так що тепер загальне число їх виносить 4.319.

— Надпоручник пря 95 п. п. Роман Стельмахів зістав тяжко ранений в однім з послїдних боїв.

— Відшкодоване за докори сумлїня. Віденські ґазети подають вістку про цікавий судовий процес, який останними днями розіграв ся поміж одною замужною жінкою а її любовником. Ся жінка заскаржила згаданого молодого чоловіка за се, що він, не вважаючи на те, що вона зрадила для нього свого чоловіка і покинувши мужа була йому самому дуже віддана, спроневірив ся їй і лишив її на поталу гірких докорів сумлїня; на її думку, за таке моральне терпіне належить ся їй грошеве відшкодоване. Молодий чоловік боронив ся тим, що се власне він є пошкодований, бо у нього така вдача, що він, навязуючи романи, ніяк не може сього „робити на зимно“, тільки вкладає в них цілу свою душу. Хтож йому тепер поверне сей добрий шмат душі, що він потратив от на сю пр. чужу жінку? Судія почувши се справдї тяжке до відповіди питане, розсудив так, що шкоди обох сторін вирівнують ся майже зовсім і признав женщинї лише маленьку „заплату за біль“, бо заплати за докори сумлїня закон не предвидїв.

— Зі спадщини Стріндберґа. Поміж записками, що остали по шведськім письменнику Стріндберґу, знайдено свіжо інтересний спомин про його першу стрічу з Бєрнзоном. Було се 1883 р. в Парижі. Вернувши вечером з проходу, Стріндберґ застав у себе дома сього інтелектуального велита, що також фізично був дуже великий ростом. Бєрнзон дожидав його уже добру хвилю. Розмова очивидно скоро зійшла на тему лїтературної творчости. Бєрнзон висловив погляд, що не слїд занедбувати форми в поезії. Стріндберґ, як сам у записцї подає, тодї відповів йому на те, що він взагалї думає зірвати „з тою старою грішницею“, поезією, а то для того, щоб мав змогу записати ся поміж дневникарів. Ті бодай мають право говорити і показувати правду без заслон. Коли Бєрнзон зробив на нього великі очі, Стріндберґ так йому арґументував: „Що за ціль писати романи супроти того, що ґазети рівночасно друкують звіти зі судової салї. Модерний автор романів є чарівником, що робить свої штуки з „людськими документами“. Та коли вже книжка готова появляє ся, тодї дневникарі здемасковують всї його штучні способи; публика тратить іллюзію і питає: „Ах, і більше нїчо? І тодї автор роману, замість бути штукарем, що робить чудасії, стає просто обманцем — і одного гарного дня тратить зовсім змогу вичаровувати живих зайчиків зі свого капелюха, бо видцї вже знають, що він їх крадьком виймає з рукава. Часо-

пись є вівчарнею, де ми всї, вовки і вівцї, стрічають ся, щоб побачити, що на всїх шкіра однакова, хоч не одної масти".

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 11. жовтня 1916.

Нинї: 11. жовтня гр.-кат. Харитона пр. риме-кат. Вінцентеґо.

Завтра: 12. жовтня гр.-кат. Киряка, римокат. Максиміліяна.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 10. жовтня 1916.

На східнім фронтї.

Фронт проти Румунії:

На полудневий схід від Черна-Гевіз війська наші відперли румунський наступ. В пограничній области на південь від Гатсеґ ми забрали у неприятеля гору Нирлуї. Добича з битви під Брассо дотепер виносить: 1175 полонених, 25 армат, між ними 13 тяжких, богато возів з амуніцією і богато оружа, 2 льокомотиви, по-над 800 ваґонів, переважно наладованих живністю і богато иньшого воєнного матеріялу. Побиту 29. вересня румунську армію ми гонимо в гори.

Фронт ґенерала кавалерії архикнязя Карла:

Армія ґенерала фон Арца відперла задні сторожеві відділи неприятеля, котрі станули до бою і посувають ся до виходу в долину Чік і до кітловини Дїердїє.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

З російського фронту можна оголосити лиш відперте неприятельських наступів в околиці Ледової і здобутє німецькими військами села Гербатів над Наравкою.

На італїйськім фронтї.

На фронтї Побережа Італїйці, по 8-дневним сильним приготованю за помічю огня арматного і мінового, по-полудни в відтинку між Сан-Ґрадо ді Меґна а озером Доберде перейшли до загального наступу на позиції наші на високорівнї Краст. Був то день слави для військ наших, котрі там борють ся.

Безперервний огонь не в силї був їх захитати. З незломною силою відпирали вони могучі удари, задаючи неприятелеви незвичайно великі втрати, та затримали в своїм посїданю всї свої позиції без вимку. Боротьба на фронтї в долинї Флейме триває далї. В околиці Люзія оден з наших стежних відділів спіймав 53 вояків. Дескілько італїйських наступів на відтинок Кардинал-Буза-Alta відперто. Також між долиною Люґано а долиною Адиґі неприятель місцями виказує великий рух. На Пазубіо іде досить значна боротьба.

На півд.-східнім фронтї.

В Альбанії не було нічого особливого.

Заступник шефа Ґенерального штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Фронт пільного маршалка баварського наслїдн. престола Рупрехта:

Також вчера неприятель найбільше у вечірних годинах і в ночи вів сильні наступи на великім фронтї обабіч між Анкр і Соммою. Всї вони були безуспішні. Проби Французів, що хотїли наступати на схід від Вернадовіер здержано.

Фронт пруського наслїдника престола:

По обох боках Мас оживлені артилерійські і мінові бої.

На східнім фронтї.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Коло Острова над Стоходом на північний захід від Луцька виперли ми Росіян з висуненого вперед становиска і відбили їх протинаступи. На захід від Луцька не було ніякої дїяльности піхоти. Німецькі війська при дуже малих втратах атакували село Гербутів на захід від Наравки, полонили 4 офіцирів 200 жовнїрів і здобули пару скорострілів.

Фронт ґенерала кавалерії архикнязя Карла:

В Карпатах розбили ся російські наступи звернені на здобуті нами 8 жовтня становиска коло Ледової Баби.

Семигородський фронт:

На східнім фронтї йдемо всюди вперед. Ми виборoли вихід з гір Фартіта і Бароль в долину Альта. По обох боках Кронштату натискали далї союзні війська на побитих Румунів. Добича з трьохдневної битви коло Кронштату обіймає: 1175 полонених, 25 армат між тим 13 тяжких, богато муніційних возів і оружа, кромі того взяли ми 2 льокомотиви і понад 800 наладованих поживою ваґонів. Неприятель потерпів дуже тяжкі втрати. На захід від провала Вулькан здобуто граничну гору Неґрулюї.

На балканськім фронтї.

Фронт ґенерала пільного маршалка Макензена:

Положенє незмінене.

Фронт македонський:

Неприятель вів наступ проти болгарських військ в луку Церна (на схід від залїзниці Монастир-Фльорина). Мав малі успіхи коло Скоцівр. Впрочім всюди його відбито.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Конкурс.

Кружок У. П. У. в Долинї розписує конкурс на посаду управителя і одного фільольоґа клясичного при укр. ґімназії в Долинї. Зголошеня приймає Дирекція укр. ґімназії в Долинї до 1. падолиста 1916. 6—7

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.